

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25.52.

Leto XV.

Ljubljana, v soboto, 2. januarja 1932.

Štev. 1.

Pobiranje skupnega davka na les

I.

a) Odškodnina za žaganje tujega lesa podlega 1% splošnemu davku na poslovni promet.

V nekem konkretnem primeru je finančna uprava izdala pojasnilo, da plača žagar, ki žaga trgovcem proti plačilu les, ki ga potem trgovci naprej prodajajo, skupni davek na žagani les po velikoprodajni ceni, poleg tega pa še splošni prometni davek (1%) od svojega kosmatega zaslužka.

Na različne predstavitve gospodarskih korporacij je ministrstvo za finance z razpisom z dne 9. decembra 1931, br. 87.513/III, odločilo, da plačajo lastniki žag, ki žagajo svoj lastni les za trgovino, na sežagan les po tarifni postavki 106 skupni davek 2%. Ako lastniki žagajo les drugim, a ga sami ne prodajajo, temveč lastniki lesa, so žagarji dolžni, da plačajo od kosmatega zaslužka splošni 1% davek na poslovni promet, od prodaje lesa pa plača skupni davek lastnik, kadar ga proda. Kadar pa žagar žaga tudi lasten les za trgovino, naročnikom pa njihov les proti odškodnini, plača od lastnega lesa skupni davek, od tujega lesa pa splošni davek od odškodnine.

Na isto stališče se je postavilo ministrstvo za finance v razpisu z dne 21. decembra 1931, br. 91.279. V tem razpisu pravi ministrstvo, da plača po tar. post. 106 skupni davek od rezanega lesa na žagi »proizvodnik na žagi«. Ta odredba velja za služaj, da je proizvodnik na žagi ne samo lastnik žage, ampak tudi lastnik lesa, kojega razrezanega v deske, late itd. sam prodaja in stavlja v promet. V slučajih pa, da lastnik žage ne žaga lastnega lesa

in ga torej ne prodaja, temveč žaga na svoj žagi tuj les, katerega potem lastnik žage sam prodaja, se mora vpoštevati določilo čl. 2, točka 3 Uredbe z dne 20. julija 1931, ki se glasi: »pri naročilih iz notranjosti države za izdelave iz gradiva, dobljenega ali prejetega na račun naročitelja, se smatra za proizvajalca naročitelj, dočim je storitev izdelovalčeva samostavno zavezana obnemu davku na poslovni promet.«

Kadar lastnik žaga na svoj žagi deloma na svoj račun za trgovino, deloma na račun naročiteljev proti odškodnini, plača od lastnega lesa skupni davek, od tujega lesa pa 1% od odškodnine kot splošni prometni davek.

II.

b) Skupni davek od lesa kmetovalcev, žagan na lastnih žagah za trgovino.

V naši banovini se bavijo v posameznih krajih kmetovalci v veliki meri z gozdarstvom, ki jim je bil do zadnjega časa skoraj edini in trajni vir dohodka. Pridelan les razrežejo na lastnih kmečkih žagah in ga potem prodajo. Vsled tega je nastalo vprašanje, ali in v koliko podlegajo kmečke žage prometnemu davku.

Ministrstvo za finance je to vprašanje pojasnilo v tem zmislu, da so kmetovalci glede prometa z osnovnimi proizvodi vseh strok svojega udejstvovanja oproščeni prometnega davka. Ako pa svoje osnovne proizvode predelujejo in jih v predelani obliki prodajajo, podlegajo prometnemu davku. Ako torej kmetovalec svoj lasten les žaga na lastni žagi, pa ga potem kot deske, late itd. proda, mora plačati na prodani les skupni davek.

Ing. Dimnik Stanko:

Standardizacija opečnega zidaka v naši državi

Ministrstvo za gradbe name-rava po vzoru drugih držav izdati v kratkem norme za opečne zidake. V osnutku teh norm je v narodno-gospodarskem in gradbeno tehničnem oziru posebno važna namera, da bi se naš dosedanj veliki format zidaka opustil in za bodoče oblastno dovolil le mali (nemški) format. Glede teh norm je izvedla Zbornica za TOI v letošnjem poletju pismeno anketo, ki pa ni donesla pravega rezultata. V nekaj dneh se bode vršila za to zadevo ponovna anketa. Snov tega članka je zbrana in napisana v namenu, da bi služila kot prispevek k razčiščenju tega vprašanja na anketi.

Kakšne formate uporabljajo v raznih drugih državah? Oblika odnosno izmere opečnega zidaka v posameznih državah so funkcija kakovosti na razpolago stoječe ilovice, obliki gradbenih in klimatičnih razmer in razvojne stopnje opekarne industrije v dotični državi. Te razmere pa so različne v posameznih državah in celo v posameznih krajih iste države. Zato ni čudno, da je nastalo v posameznih državah tekom časa mnogo različnih velikosti opečnega zidaka. V enem pa so si skoraj vsi formati enaki in sicer v tem, da imajo paralelepipedno obliko s stranicami, ki so zopet medsebojno v mnogokratniškem sorazmerju. Gradbena praksa je namreč izkazala, da se more s tako oblikovanim zidakom zidati najhitreje in v najboljši vezavi. To mnogokratniško sorazmerje stranic zidaka je navadno tako, da je polovična dolžina zidaka enaka njegovi širini in zopet polovična širina enaka njegovi debelini.

V onih državah, kjer je opekarstvo doma in najbolj razvito, to so Holandska, Belgija, Francija in Anglija, prevladujejo izredno mali formati opečnih zidakov in najmanjši ima celo izmere 18×9×4,5 centimetrov. Nemčija je imela do leta 1871, ko so opečni formati tam normalizirali na 25×12×6,5 centimetrov, skoro v vsaki zvezni državi drugo obliko. A tudi po zakoniti normalizaciji se je v Nemčiji dovolila v njenih severnih in severozapadnih krajih nekoli-

sveta. Zato ni čudno, da smo brali o tako velikem številu bančnih polomov. Omajan je bil temelj gospodarskega reda, zaupanje. Pomanjkanje zaupanja je dovedlo do odpovedi kreditov, do omahovanja nekaterih vrednot oziroma do njih zaščite po novih bankah itd. Psihoza bojazni se zrcali tudi v spremembah pri novem bankarstvu. Naslednji podatki zopet v milijonih dol.

Devize	Obtok bankovcev plus giro	
	K. 1930	K. 1931
K. 1930	105	164
K. 1931	1028	932
	70	26
	67	29
	—	—
	100	31
	136	—
	28	41
	311	147
	112	39
	46	29
	11	11
	73	35
	107	4
	27	10
	11	2
	2	11
	101	22
	6	2
	6	—
	33	30
	8	22
	4181	4742
	3961	4560
	586	651
	253	493
	2642	1673
	352	501
	500	548
	1081	1263
	948	820
	1294	1255
	173	153
	147	145
	249	221
	240	131
	115	81
	100	75
	112	112
	167	181
	92	88
	35	31
	85	66
	105	87
	17.417	17.877

centriranih 85 odstotkov vsega novobančnega zlata.

K razlagi gornjih števil se povrnemo v posebnem članku.

ko manjša oblika (Hamburg 22×10,5×6,5, Oldenburg 22×10,5×5, Kiel 23×11×5,5) in v njenih južnih delih s tolerirani večji format (Bavarska in Saška »samostanski format« 29,5×13,5×8,5 ter »veliki ali avstrijski format« 29×14×6,5).

Zadnje navedeni »veliki ali avstrijski« format 29×14×6,5 centimetrov je bil v bivši Avstro-ogrski monarhiji od leta 1883 odnosno 1892 oblastno predpisan in kot edini dovoljen. Isti format so obdržali tudi v svojih normah na Češko-Slovaškem. Enako se uporablja skoro izključno ta veliki format v naši celi državi, po celem Balkanu, v velikem delu Rusije, Poljske, Italije in Švice. V zadnje navedenih državah se pa izdeluje poleg tega tudi »mali ali nemški« format in torej tam tozadevno ne vlada enotnost. Na Švedskem in Norveškem je predpisan enoten format, ki je za spoznanje večji od našega »velikega formata« (30×14,5×7,5).

V Ameriki so običajne dve velikosti opečnih zidakov in sicer »mali« format 20,5×11×6 in »veliki ali rimski« format 30×10×4 centimetrov. V zadnjih letih vlada tam tendenca, da bi se format zidaka povečal in nameravajo uvesti poleg enoročnega formata še dvoročni format v izmeri 30,5×30,5×30,5 centimetrov. Težko takih velikih zidakov bi skušali zmanjšati s povečanjem njih luknjavosti.

Kakšna velikost zidaka bi bila najboljša? Težka je naloga razsoditi kakšne izmere naj ima najugodnejši zidak. Znano in neizpodbitno je, da se najugodnejše osuši in najbolje opeče oni zidak, ki je najmanjši in čim tanjši. V takem slučaju se porabi za peko tudi najmanjšo množino kuriva ter je gostota in trdnost zidaka ter pravilnost njegovih robov najboljše. S stališča proizvodnje bi bilo v interesu racionalizacije, da se izmere zidakov pomanjšajo na najmanjšo mero, ki bi bila za gradnjo še uporabna.

Nasprotno je pa tudi znano dejstvo, da je oni zid najtrdnjejši, najbolje vezan in najcenejši, ki je sestavljen iz čim večjih zidakov. Gradbeno delo pri zidanju je tedaj najmanjše, ako je velikost zidaka po možnosti velika, vendar pa le tolikšna, da ga obvlada zidar še z eno roko.

To dejstvo je bilo znano že pred več kakor sto leti kakor navaja ing. Skaberne v članku »Vprašanje vpeljave enotnega formata zidne opeke v Jugoslavijo« (Tehnički list 1920, str. 117). V članku citira več kot 1000 let stare knjige Jaendel »Die Baukunst« sledeče: »Dognano je, da je zid tem trdnješi, čim večji so njegovi deli iz katerih je sestavljen. V tem oziru bi bil največji zidak hkratu najboljši. To je tudi resnica pač pa se velikost ne sme pretiravati, ker mora ostati zidak zidarju priročen. Nadalje daje večji zidak zidovom večjo trdnost, zmanjša porabo apna in peska, ker je manj reg odnosno skladov. Delo gre hitreje od rok, kajti zidar in težak

DAVČNA POTRDLILA.

Da se ne bi neenako in pogrešno tolmačilo odredb čl. 80., tretji odstavek pravilnika za poslovanje odsekov računovodstva pri finančnih direkcijah in pravilnika za računovodsko-blagajniško poslovanje davčnih uprav, je minister za finance z odlokom z dne 14. decembra 1931, br. 103.695, pojasnil, da potrdila o plačnem davku za preteklo tromesečje ni treba zahtevati samo, kadar gre za nabavke, navedene v točki 13. člena 86. zakona o državnem računovodstvu ki se vrše neposredno in brez javne licitacije in pismenih pogodb potom komisije, in kadar ne gre za vsote preko Din 10.000—. V vseh ostalih slučajih so dobavitelji in podjetniki dolžni, da predložijo pristojnemu naredbodajalcu na vpogled originalno potrdilo o plačnem davku.

Leto 1931 rekordno leto uničenja vrednot

Že v začetku leta 1931 svetovni položaj ni bil ugoden. Nezaupanje je sililo k vsakršni likvidaciji. Svetovni pridelek se ni mogel prodati, surovinska produkcija je utrpela velike izgube; bila je dvakrat na slabem: bila je manjša in dosegla je nižje cene. Tu podajamo nekatere cene:

	Konec 1930	Konec 1931
Bombaž (New York)	10	6
Pšenica (Chicago)	78	55
Baker (New York)	10,50	7
Sladkor (New York)	1,30	1,10
Svila (Lyon)	150	120
Laneno olje (Amsterdam)	23	16
Srebro (London)	31	29

Pridelek je letos kvantitativno in kvalitativno zelo dober. Pridelek bombaža v Ameriki dosega skoraj 17 milijonov bal proti 14 milijonom v letu prej, svetovni pridelek bombaža 27,5 proti 25,5; prodati ga pa ni mogoče. Svetovni žitni pridelek dosega 2200 milijonov ton, a bo skupiček mnogo manjši nego je bil v preteklem letu. Itd.

Mnogo večje je uničenje, ki ga je povzročila kriza pri

vrednostnih listinah.

Največje so povprečne tečajne izgube v New Yorku, kar se vidi v sledečem seznamu:

Delnice	Tečaj konec 1930	Tečaj konec 1931	Millionov kosov	Zguba v mil. dol.
Union Pacific	190	81	2,2	240
N. Y. Central	121	32	5	445
Amer. Tobacco	114	71	2,4	103
Gen. Electric	46	25	7,2	137
Wollworth	58	40	10	180
Allied Chemical	178	70	2,2	238
Anaconda Copper	35	11	9	216
Dupont de Nemours	90	55	10	350
Steel Common	144	41	9	927
Standard Oil	50	29	25	452
Am. Tel. and Telegr.	185	119	13	858

Samo pri teh 11 vodilnih vrednotah so znašale tečajne zgube v letu 1931 nad

4 milijarde dolarjev.

Na drugih borzah so zgube računsko že zato mnogo manjše, ker je število kosov

mного manjše in ker obseg kapitala tudi na borzah v Parizu in Londonu ne dosega onega v New Yorku. Vseeno pa znaša tečajna zguba pri 16 vodilnih vrednotah Pariške borze 250 milijonov dolarjev, v Bruslju pri 5 vrednotah 150 milijonov dol., v Zurichu pri 7 vr. 120, v Amsterdamu pri 7 vr. 400, v Milanu pri 5 vr. »samo« 35 mil. dol. itd. V Budimpešti in na Dunaju so bile zgube relativno majhne; kost je bila že dodobra oglodana.

Za vse leto 1931 se more računati na svetovnih borzah z zgubo

ca 65 milijard dolarjev.

In pri tem je bila vrednost teh vrednot taksirana v letu 1928-29 na 210 milijard dolarjev, tako da znaša zguba enega samega leta — 1931 — skoraj tretjino vse vrednosti notiranih listin sploh.

Dobro vidimo, kako velikanske so bile spremembe v glavnem gospodarstvu

Države	Zlate zaloge	
	Konec 1930	K. 1931
U. S. A.	2941	2968
Francija	2106	2712
Spanija	478	449
Švica	138	445
Anglija	717	401
Hoandija	172	361
Belgija	192	359
Rusija	260	281
Italija	277	272
Nemčija	528	250
Poljska	63	65
Rumunija	55	54
Češkoslovaška	46	46
Švedska	65	41
Danska	46	33
Norveška	39	32
Jugoslavija	19	32
Avstrija	30	27
Ogrska	29	18
Bolgarija	10	11
Grčija	7	11
Portugalska	9	9
	8227	8877

Vidimo, da je bilo na koncu leta 1931 v novih bankah 650 milijonov dolarjev več zlata kot na koncu leta 1930, da se je obtok bankovcev pomnožil za 460 milijonov dolarjev, da je v sedmih državah kon-

se po manjšem zidaku nič hitreje ne pripogne, kakor pri večjem zidaku. Najprimernejše izmere so preizkušene z $11\frac{1}{2}'' \times 5\frac{1}{2}'' \times 2\frac{1}{2}''$. Jaendel je torej pred več kot sto leti že razmišljal o danes zopet aktualni zadevi in takrat priporočal format, ki je bil skoro enak onemu, katerega so približno šestdeset let kasneje oblasno predpisali v Avstro-ogrski monarhiji in ki ga uporabljamo pri nas še danes.

Kakor piše arhitekt Hofherr v knjigi »Vom wirtschaftlichen Bauen« (6. Folge stran 22, leta 1929) je dognal privatni docent doktor Lehman iz Berlina na podlagi opazovanj in znastvenih poizkusov z zidanjem z malim ameriškim formatom, nemškim normalnim in z velikim »samostanskim« formatom, da je potrebna največja poraba energije za zidanje enega kubičnega metra zidu tedaj, ako se uporablja zidak z najmanjšimi izmerami. Tozadevne obširne rezultate je objavil v avgustu leta 1928. Pripominja pa on sočasno, da je nasprotno utrudljivost zidarja najmanjša, ako zida z najmanjšim zidakom.

Iz dosedaj navedenega bi lahko sklepali, da smatrajo nekatere države kot najugodnejši format zidaka oni, ki se najboljše in najcenejše producira, a nasprotno zopet druge države oni format s katerim se najboljše in najcenejše zida. Vendar so še razni drugi faktorji, ki so vplivali na velikost opečnega zidaka. Tako n. pr. opazujemo v onih krajih odnosno državah, kjer je bil udomačen lesen skeletni (predalčni) način gradnje, da so tam v navadi zelo majhni zidaki. To je bilo potrebno zato, da so se posamezni predali lesene skeletne zgradbe zazidali s čim lažjo in tanjšo opeko. Enako prevladuje mali opečni format v onih krajih, kjer je bilo treba z ozirom na slab teren (na pr. Holandska) čimbolj zmanjšati težo poslopij. Skušalo se je to doseči zopet z malim opečnim formatom. To se je uveljavilo še posebno v onih državah, kjer so to dopuščale ugodne klimatične razmere, kot v Holandski in Belgiji, kjer imajo povprečno najnižjo temperaturo le okrog -10° Cels. v razliko k naši povprečni najnižji -20° Cels.

V severni Nemčiji je bila izredno slaba kakovost ilovice vzrok, da je oblast dovolila vključiti splošni normalizaciji formata v državi za dotične kraje izjemo. Ze preje omenjeni arh. Hofherr piše v isti knjigi (na str. 19 in 20), da ima severna Nemčija slabo, močno s peskom mešano ilovico kot preostanek sladkovodne tvorbe v razliki k ostalim delom Nemčije, ki ima boljše sladkovodno ilovico. Slaba severno-nemška ilovica se pri stiskanju in sušenju zidakov močno deformira ter skrči in se ta neprijetnost občuti še najmanj pri izredno malem formatu.

Nadalje opazujemo v onih krajih odnosno državah, kjer se producira opečni zidak predvsem v malo-obratih kot ročni izdelek, da se isti izdeluje v čim večjih izmerah.

Dejstvo je tudi, da imajo kraji s hudo zimo, kot n. pr. alpski kraji predvsem razširjen večji format.

(Nadaljevanje prih.)

Sladkorna tovarna v Osijeku je zaključila kampanjo, ki je trajala 70 dni. Iz 9850 vagonov sladkorne pese je bilo narejenih 1140 vagonov belega sladkorja. Glede na inozemsko konkurenco je bila cena konsumnega sladkorja znižana za 50 par pri 1 kg.

Monopolni dohodki Jugoslavije izkazujejo v prvih sedmih mesecih tekočega poslovnega leta napram istim mesecem preteklega leta padec 82.9 mil. Din; v oktobru so bili za 23 milijonov Din manjši.

Centralna banka v Leskovcu (Srbija) z glavnico 20 milijonov Din se je fuzionirala z Leskovsko kreditno banko z glavnico 5 milijonov Din.

V Novem Sadu se je ustanovila **Prometna centrala poljedelskih zadrug** z namenom, da nabavlja sredstva za svoje članice, da posreduje pri prodaji žita in drugih agrarnih produktov itd.

Turška vlada namerava ustanoviti več izvoznih sindikatov, in bi bili producenti prisiljeni k vstopu. Namen sindikatov, ki bi obsegali glavne turške izvozne produkte opij, tobak, bombaž in orehe, bi bilo osiguranje inozemske prodaje teh produktov po ugodnih cenah.

Gospodarski problemi Balkana

Druga Balkanska konferenca nam je še v precej živahnem spominu. Sijajno je potekla in se je odločno zavzela za sodelovanje balkanskih narodov. Seveda je pa pred praktično izvedbo sklepov treba rešiti še mnogo velikih problemov. Spominjamo se, da se pečata Jugoslavija in Grčija že dalj časa z vprašanjem, kako bi našli pota za zboljšanje medsebojnih gospodarskih odnosov. Med njima obstoji moderna trgovska pogodba, in jugoslovansko žito ima še dosti prilike, da se uveljavi na grških trgih.

Trgovina med Jugoslavijo in Bolgarijo nima še temelja trgovske pogodbe in je še zelo majhna, zlasti kar se tiče izvoza iz Bolgarije v Jugoslavijo. Leta 1929 je izvozila Jugoslavija velike množine pšenice v Bolgarijo, tudi leta 1930 je bil izvoz še precej znaten, a leta 1931 se je skoraj popolnoma ustavil.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Turčijo se pripravlja že dolgo časa. Medsebojni trgovski stiki so še majhni. Po podatkih turškega izvoznega urada je uvozila Turčija v prvih desetih mesecih leta 1931 za 111.500.000 turških funtov blaga, od tega iz Jugoslavije samo za 300.000 funtov, dočim je uvoz v Jugoslavijo znašal 200.000 funtov. Največji blagovni dobavitelj Turčije je Nemčija s 24.400.000 funti, najboljši odjemalec turškega blaga pa Italija s skoraj 26 milijoni funtov ob skupnem izvozu Turčije 97 milijonov funtov v imenovanih desetih mesecih.

Z Rumunijo ima Jugoslavija trgovsko-pogodbeni provizorij. Rumunske pošiljke soli ter petroleja in njegovih produktov v Jugoslavijo so znatne. Jugoslovanske dobave za Rumunijo se omejujejo v prvi vrsti na promet med obmejnimi okraji.

V zunanji trgovini Albanije vlada Italija, vendar more tudi jugoslovanski izvoz v Albanijo zaznamovati že precejšen napredek.

Trgovina Grčije z Bolgarijo se zelo krči. Leta 1926 je prodala Grčija Bolgariji po bolgarskih podatkih še za 978 milijonov levov blaga in je dvignila izvoz leta 1927 celo še za 2 milijona, a leta 1928 je padel izvoz ostro dol na 502 milijona, leta 1929 na 489 milijonov in je dosegel leta 1930 rekordno globino 273 milijonov levov. Številke za leto 1931 so morda nekoliko ugodnejše. Pač je pa ravno v decembru 1931 nastopila velika ovira. Grčija, ki z Bolgarijo nima nobene trgovske pogodbe, je uvozno carino za vse brezpogodbene države posedetorila. Bolgarija je seveda najostreje protestirala, nakar je grška vlada odgovorila, da dela spricho odredb v raznih državah le v obrambo. Izvoz iz Bolgarije v Grčijo je znašal leta 1926 93 milijonov levov, leta 1930 48 milijonov. Ob splošnem padanju medsebojne trgovine je Bolgarija v trgovini z Grčijo zmeraj globoko pasivna.

Trgovina med Grčijo in Turčijo je precejšnja. Turčija je eksportirala v prvih desetih mesecih leta 1931 v Grčijo za 7.400.000 turških funtov blaga, dobila ga je pa iz Grčije pač samo za 200.000 funtov.

V prometu z Rumunijo je Grčija precej močen odjemalec lesnih produktov, a slab odjemalec žita. Mnogo se izvozi v Grčijo rumunskega petroleja in njegovih stranskih produktov.

Izvoz Albanije v Grčijo kaže v letih 1923 do 1930 dvig od 7 na 38 milijonov drahem, pri čemer je bilo leto 1928 z 68 milijoni rekordno. Izvoz iz Grčije v Albanijo je narasel v istem času od 3.5 na 10.7 milijonov drahem.

Rumunski izvoz v Bolgarijo zaznamuje precejšnje množine petroleja in petrolejskih produktov ter znatne množine lesa (rezani material), a dobave Rumunije iz Bolgarije so majhne. Tudi v Turčijo izvažajo Rumunija velike množine petroleja in petrolejskih derivatov ter lesa, dočim je izvoz iz Turčije v Rumunijo mnogo manjši. Z Albanijo pa Rumunija nima omembe vredne trgovine.

Trgovina Bolgarije s Turčijo je označena leta 1931 z naslednjimi številkami: izvoz iz Bolgarije v Turčijo 570.000 turških funtov, iz Turčije v Bolgarijo 800.000 funtov.

Glavni znak v zunanji trgovini vseh balkanskih držav je močno prevladovanje evropskih industrijskih držav ter U. S. A. Evropske države z Nemčijo na čelu, zalagajo balkanske države z indu-

strijskimi izdelki, U. S. A. in Kanada pa dobavljata poleg industrijskih produktov tudi agrarne (posebno v Grčijo). Trgovina med balkanskimi državami trpi večkrat vsled neurejenih trgovskih odnosov, silno pomanjkljivih prometnih zvez in drugih pomembnih organizacijskih hib, deloma pa tudi vsled izvenogospodarskih razmer. Gospodarsko sodelovanje balkanskih držav more biti šele zaključek izrednih priprav in naporov. Posameznih pobud doslej ni manjkalo, kar seveda še ne zadostuje. More pa se reči, da se pobude od leta do leta jačajo, in upravičeno je upanje, da praktični uspehi ne bodo izostali, čeprav se bodo pokazali morda šele pozneje. Ravno Jugoslavija bo morala pri svoji rastoči industrijalizaciji posvetiti balkanskim trgovinam vedno večjo pozornost. Trenutno so pač balkanske države v znamenju neprestanih zapornih odredb deviznopolitične in trgovskopolitične narave. Veliko pri tem je kriv slabi zglede srednjeevropskih in zapadnoevropskih držav. Ta položaj pač ne more biti trajen.

Posebno vprašanje balkanskih držav je preskrba s kapitalom. Tu bomo morali pač še za dolgo dobo računati na pomoč mednarodnega kapitala. Stvar balkanske gospodarske politike je pa, da uporabi inozemski kapital polagoma za tvorbo domačih glavničarskih rezerv. Konkurenčni boj za balkanske trge bo izvajal v prvi vrsti francoski, angleški in ameriški kapital, a tudi druge dežele ne bodo izostale, tako Svica, Holandija in Švedska.

Počasi bo torej šlo, a upanje obstoji, da bo šlo!

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd.

Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Iz naših organizacij

Delitev novoletnih daril in sličnih nagrad

Sreski gremij trgovcev v Celju dobiva številna vprašanja od svojih članov, kako se naj ravna glede običaja delitve novoletnih daril in drugih priložnostnih nagrad. Na ta vprašanja obveščamo vse člane, da je okrožnica, ki je bila v predmetni zadevi poslana vsem članom 12. decembra 1930. v permanentni veljavi do preklica. Toliko vsem članom v vednost in ravnanje.

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST. DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Inozemski delavci v Franciji. Francoski parlament je soglasno sprejel zakonski predlog glede zaščite francoskih delavcev. Zakon določa razmerje med številom domačih in inozemskih delavcev, ki so zaposleni v državnih zasebnih obratih. Odslej naprej mora imeti vsak delavec, ki hoče v Franciji delati, poseben dovoljenje francoskega delovnega ministrstva. Dovoljenja bodo izdana v prvi vrsti političnim beguncem in bivšim bojnikom iz Zveznih držav. Delavci, ki se predpisov ne bodo držali, bodo kaznovani.

Po svetu

V Ogrski so davek na bencin, petrolej in mazilno olje bistveno zvišali. Sedanje zaloge se naknadno obdavčijo.

Telefonske in brzojavne pristojbine v Nemčiji bodo deloma znižali, prav tako pristojbine za tiskovine in zavoje.

Avtomobilov v Nemčiji je bilo prodanih letos 258.000 osebnih in 13.500 tovornih, kar je 30% manj kot leta 1930. Po vrednosti je bil padec še večji. Od 700.000 avtomobilov v Nemčiji jih 140.000 ne obratuje.

Tekstilna industrija v Avstriji poroča o znatnem zbolšanju. Tudi papirni industriji se precej dobro godi.

Veletirni indeks v Avstriji je bil v decembru s 112 isti kot v novembru, in tudi indeks življenskih potrebščin je bil s 108 isti.

Francija in Rumunija sta sklenili trgovski dogovor, ki nudi velike olajšave uvozu rumunskega žita v Francijo ter francoskega vina in avtomobilov v Rumunijo.

Kovinska industrija Francije nazaduje; produkcija jekla je znašala v novembru le še 530.000 ton proti 705.000 in 799.000 tonam v novembru let 1930 in 1929; pred vojsko je znašala povprečna mesečna produkcija 580.000 ton.

139 nemških sladkornih tovarn je predelalo letos 127.800.000 stotov pese proti 210.990.000 stotom v preteklem letu, letos torej 39.4% manj. To niso vse sladkorne tovarne, a kažejo nam razmerje med lani in letos.

Obtok bankovcev v Nemčiji je po zadnjem izkazu v znesku 6288 milijonov mark krit s 25.6 odstotki.

Za omiljenje brezposelnosti v U. S. A. bo v letu 1932 potrebnih 600 do 700 milijonov dolarjev; tako je izračunal tajnik newyorške pomožne organizacije.

O novih bančnih polomih v U. S. A. poročajo; na Sveti večer je v dveh državah ustavilo izplačila pet bank itd.

Nemški kartel pločevinastega blaga se je razšel; pričakuje se v tovrstni industriji hud konkurenčni boj.

Notranje posojilo v Bolgariji bo razpisala bolgarska vlada te dni; če ne bo imelo zadostnega uspeha, ga bo spremenila v prisilno posojilo.

Ogrska železna industrija je dobila od vlade večja naročila in bodo tovarne sedaj zopet bolj zaposlene.

Angleška banka izkazuje v zadnjem izkazu 370 milijonov funtov bankovcev v obtoku in ca. 121 milijonov funtov zlatega kritja; bankovci so kriti v zlatu torej s približno eno tretjino.

Belgija ostane pri zlatem standardu in je »belga« še zmeraj krita z zlatom; zanimivo je, da se splošno belga nikjer ne omenja, temveč se vodijo še vsi računi itd. v belg. frankih; 1 belga = 5 belg. frankov.

Druga avkeija kožuhovine v Leningradu se bo vršila na koncu februarja ali v začetku marca 1932. Povod je dal ugodni zaključek lanske avkeije. Množina in kvaliteta bosta vsaj isti kot sta bili lani. Pomladanske avkeije ruske kožuhovine v Londonu in Leipzigu se bodo še nadalje vršile.

Bolgarski tobak gre v prvi vrsti v Avstrijo, Poljsko, Nemčijo in Češkoslovaško; daleč zadaj so Holandija, Egipt, Ogrska, Svica itd.

Anglo Persian Oil Co zvišuje glavnico za 2.500.000 funtov na 26.500.000 funtov, v sedanjih časih redek pojav.

Svetovni izvoz piva je bil leta 1930 z 1.830.000 hl za 10.9 odstotkov manjši kot leta 1929 in v prvih treh četrtletjih 1931 zopet za 20 odstotkov manjši kot v istih mesecih l. 1930.

O švicarskem gospodarskem letu 1931 je izdala švicarska bančna družba v Zürichu popis, ki nas nazorno seznaja z vsemi panogami švicarskega gospodarskega življenja.

Dogovor med nemško in francosko dušično industrijo je postal te dni perfekten in predstavlja prvi pozitivni zaključek delovanja nemško-francoskega gospodarskega odbora.

Mednarodna telefonska in telegrafska korporacija izkazuje za prva tri leta četrtega desetletja 6.59 mil. dol. čistega dobička proti 10.27 in 13.6 mil. v odnosnih dobah let 1930 in 1929.

V mednarodnem kartelu čina združene države so se po poročilih iz Londona zavezale, da bodo izvajale omejitve produkcije za dobo treh let. Cena je povišana od 150 na 165 funtov.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredništvo Ljubljanskega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet Din 10.002.950-51

V minulem tednu so se radi božičnih praznikov vršili na Ljubljanski borzi samo trije borzni sestanki. Toda radi značnega deviznega prometa dne 21. t. m. (Din 4.076.020-06) in deloma v torek dne 22. t. m. (Din 3.121.170-78) je zaključil teden s komaj poldrug milijon dinarjev manjšim deviznim prometom kakor predzadnji teden, ki je izkazal skupno Din 11.641.188-92. Na vseh borznih sestankih pretečenega tedna so prevladovali zaključki v Curihi in Pragi.

Gros zaključkov je tudi tokrat omogočila intervencija Narodne banke, ki je dala za več kot sedem in pol milijona dinarjev deviz na razpolago med drugim največ Curiha (3.296 milijonov Din) in Prage (2.439 milijonov Din), poleg tega pa še Newyorka (871 tisoč Din), Italije (511 tisoč Din), Londona (369 tisoč Din) ter Pariza za 118 tisoč Din. Največji zaključki perfekturirani s privatno ponudbo pa so bili v devizah Trst (770 tisoč Din), Berlin (451 tisoč Din), Dunaj (338 tisoč Din), London (303 tisoč Din), Newyork (144 tisoč Din) in Curih (129 tisoč Din). V celem je bilo to pot privatnih zaključkov za 2.318 milj. Din napram 2.997 milj. Din v predzadnjem tednu.

V primeri s predzadnjim tednom (številke v oklepajih) je bil tekem pretečenega tedna dosežen v poedinah devizah naslednji skupni promet (vse v milijonih dinarjev): Curih 3.425 (2.799), Praga 2.500 (2.874), Trst 1.281 (2.392), Newyork 1.015 (2.045), London 0.672 (1.124), Berlin 0.451 (0.204), Dunaj 0.338 (0.028), Pariz 0.151 (0.094) in slednjič še nekaj zaključkov Bruslja ter Amsterdama.

Devizna tečajnica zadnjega tedna kaže pri pretežnem delu deviz tendenco navzdol izvzemši London, ki je nalik Bruslju in Italiji od ponedeljka na sredo svoj tečaj za par točk okrepil. Curih je bil trgovan na dosedanj bazi 1097-85 za denar in 1101-15 za blago, dočim je Newyork — kakor je razvidno iz sledeče tabele:

Dne 21. decembra 1931		
	Denar	Blago
Amsterdam	2263-74	2270-58
Berlin	ne beleži	
Bruselj	782-46	785-12
Budimpešta	ne beleži	
Curih	1097-85	1101-15
Dunaj	ne beleži	
London	187-01	194-51
Newyork ček	5604-43	5621-43
Newyork kabel	5626-43	5643-43
Pariz	221-41	222-07
Praga	166-59	167-09
Trst	282-87	288-87

Dne 22. decembra 1931		
	Denar	Blago
Amsterdam	2263-74	2270-58
Berlin	ne beleži	
Bruselj	783-86	786-22
Budimpešta	ne beleži	
Curih	1097-85	1101-15
Dunaj	ne beleži	
London	187-01	194-51
Newyork ček	5601-68	5618-68
Newyork kabel	5623-68	5640-68
Pariz	221-38	222-04
Praga	166-59	167-09
Trst	283-69	289-69

Dne 23. decembra 1931		
	Denar	Blago
Amsterdam	2261-55	2268-39
Berlin	ne beleži	
Bruselj	783-86	786-22
Budimpešta	ne beleži	
Curih	1097-85	1101-15
Dunaj	ne beleži	
London	188-11	195-61
Newyork ček	5604-43	5621-43
Pariz	221-32	221-98
Praga	166-54	167-04
Trst	283-74	289-74

dne 21. in 23. t. m. beležil ob nespremenjenih tečajih, le v torek 22. t. m. je za malenkost popustil.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca nespremenjena mlačna; brez zaključkov.

V pretečenem tednu so ostale novice industrijskih papirjev brez izprememb, dočim je bil 8% oziroma 7% Blair nujen v ponedeljek po 59— oziroma 52—, na ostale borzne dneve po 58— oziroma 50, ki je obem doslej najnižje doseženi tečaj za ta državni papir.

Lesno tržišče

Tendenca še vedno slaba.

Med tem, ko se je po vojni lesna trgovina od leta do leta stalno razvijala in napredovala, moramo v letošnjem letu posebno pa pri končni letni bilanci na lesnem trgu ugotoviti žalostno dejstvo splošnega padca cen v lesu, zelo veliko nazadovanje v produkciji in popolno desorijentacijo na svetovnem trgu. K takim razmeram je mnogo pripomogel lesni dumping s strani Rusije, še več pa splošna gospodarska kriza, katero je proti koncu še posebno povečala občutno pomanjkanje gotovine vseh posredovateljev. Izvoz naših lesnih produktov je tekom leta 1931 — v primeri s prejšnjimi leti — padel nad polovico. Žalostno dejstvo je tudi to, da se ni zmanjšal samo izvoz temveč so se vrhu vsega še zelo zmanjšale tudi cene, ki so se letos nudile za naše lesne proizvode.

Možnost izvoza v Južno Afriko

V torek zvečer se je vršila v knjižnični dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani važna konferenca, na kateri je podal honorarni konzul naše države v Johanisburgu, naš rojak g. Danilo Štrekelj, našim gospodarskim interesom zanimivo informativno poročilo o možnosti izvoza iz naše države v Južnoafriško Unijo. Konferenci so prisostvovali poleg predstavnikov naših gospodarskih organizacij in korporacij številni trgovci in industriji zlasti iz lesne stroke. Med drugimi smo opazili predsednika Društva denar. zav. generalnega ravnatelja g. dr. Slokarja, tajnika Zveze industrijev gg. dr. Golja in Goruppa, načelnika Gremija trgovcev g. Gregorica, predsednika Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev g. ing. Kobija in druge.

V svojih uvodnih besedah je zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorič pozdravil navzoče in je pojasnil, da naša bližnja tržišča vedno bolj izgubljajo na vrednosti za naš izvoz in da mora iti naše stremljenje za tem, da si pridobimo nova, četudi oddaljenjša tržišča. V zasledovanju tega cilja je zabeležiti že nekaj napredek, saj se je število držav, v katere izvažamo v 10. letih počelo od 34 na okrog 90. V mnoge države izvažamo le po dva do tri vrste predmetov, čeprav so pri poglobitvi trgovinskih odnosov dane možnosti za razširjenje izvoza tudi na druge predmete. Med tržišča, ki v našem izvozu še ne igrajo skoro nikake važnejše vloge, spada tudi Južnoafriška Unija, ki ima prav obsežno zunanjo trgovino, kajti njen uvoz znaša na leto preko 70 milijonov funtov šterlingov. Pri uvozu v Južnoafriško Unijo pa je naša država šele na 53. mestu. Na koncu svojih izvajanj se je gosp. generalni tajnik zahvalil konzulu gosp. Danilu Štrekelju za njegovo ljubeznivost, da je kratko dobo oddih v domovini izbral, da informira naše gospodarske interese o gospodarskem položaju in o uvoznih potrebah Južnoafriške Unije ter o možnostih našega udeleževanja na tem tržišču.

G. konzul Danilo Štrekelj je že v začetku poudaril, da bo opisal tamošnje razmere po resnici, ker je vse kraje sam prepotoval in proučil zlasti trgovske in industrijske razmere države, ki je tako velika, kakor vsa Evropa, a ima samo 10 milijonov prebivalcev. Podčrtal je pa tudi, da takih informacij naši interesi ne morejo najti nikjer napisanih, ker se bo oziral zlasti na možnost zvez z našo državo.

Johannesburg je prav posebno mesto. 40 let je šele staro in šteje že 400.000 prebivalcev, najvišje vsemesto je na svetu, saj leži 2000 m visoko. Rovi njegovih rudokopov so pa najgloblji na svetu, saj segajo 3000 m globoko. Dežela sama je dežela kontrastov in ekstremov, saj je v vsemestih najvišja kultura, za njihovo periferijo pa prava puščava z redkimi divjimi narodi, črnci, in vsa država nima skoraj enega drevesa, ki bi prišlo v poštev za les. V Južnoafriški

Glavni specijalni produkt Slovenije so trami. V tramih se izvoz vsled slabih cen skoro celo leto ni mogel oživetiti in zaloge se niso izpopolnjevale radi zmanjšane produkcije, zbog česar je proti koncu leta opaziti znatno pomanjkanje te vrste lesa. V mehkelem lesu ne moremo konstatirati drugega kot še vedno trajajočo stagnacijo. Isto velja o bukovini in hrastovini. Veliko se je produciralo v l. 1931. oglja in sicer radi tega, ker drva niso imela dovoljne cene, medtem ko je bila situacija za oglje v pričetku 1931 še nekako povoljna. V drvah se pa proti koncu leta opazja že pomanjkanje.

V letu 1932. se nam pač obetajo boljši časi, ker se je produkcija zmanjšala; toda kakih zanesljivih znakov za skorajšnji preokret v lesni trgovini pa na žalost še ni videti.

RU-LEX
knjigovodstvo
VSAK DAN BILANCA
„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Selenburgova 6/I
Telefon štev. 33-38

Uniji so združene štiri države, namreč Kap, Transvaal, Natal in Oranje. Po burski vojni leta 1906 se je pričela država silovito razvijati. Že v vojni z Buri so Angleži najeli z vseh strani sveta prostovoljce, ki med njimi seveda niso bili samo neoporečni možje, temveč tudi kriminalni tipi, a skoraj vsi ti ljudje so ostali tudi po vojni v tej pravilni deželi zlata in demantov. Ko je nastala v rudnikih stavka, so lastniki naenkrat izkrcali 10.000 Kitajcev, ki so jih pa pozneje morali zopet odpustiti. Ker je standard delavskih plač silno visok, namreč 3½ šilinga, je tudi vse precej drago. V najboljših letih je delavec zaslužil mesečno bajno vsoto 70 do 80.000 Din, porabil pa le 2 do 3000 Din na mesec. Beli naseljenci le nadzorujejo, črnci pa delajo.

Kar se uvoza tiče, se lahko na kratko reče, da ta država rabi blaga vseh vrst, biti pa mora prvovrstno in dobro. Zato pa blago brez vprašanja Afričan tudi dobro plača. Največ država brez drevja rabi lesa, a le takega, ki vzdrži tropsko klimo in silno vročino v globinah rudnikov. Dosedaj so uporabljali le kanadski in iz Evrope švedski les, sedaj pa uvažajo les tudi že iz baltskih držav, a poskusili so tudi Rusi, čeprav brez uspeha, ker prebivalstvo ruskih izdelkov ne mara. Predavatelj je že poskušal z našimi firmami, pa so mu vzorce lesa pošiljali v kuvertah. Na lastno roko so pa nekatere male firme poslane tja najslabše blago in s tem vse pokvarile. Zato je treba najprej eliminirati nereelno trgovino. Južnoafriški trgovci imajo namreč črno knjigo, ki jo vodijo silno natančno, zakaj v teh krajih so tako urejene razmere, kakor morda nikjer v Evropi.

Kar se naseljevanja v onih krajih tiče, velja tudi kvota, po kateri se lahko naseli iz vsake države le po 5 oseb na leto, to pa zato, ker se branijo judov, ki so zlasti iz Poljske prihajali v ogromnih množicah. Rokodelcev ne sprejemajo, pač pa imajo radi moderne in pridne poljedelce. Poljedelstvo je namreč tako razvito, da se pri južnoafriških poljedelcih uče že Holanci, ki so najboljši poljedelci v Evropi. Kar se kulture tiče, je g. konzul omenil, da je pravkar zgorela v Johannesburgu 30 milijonov Din vredna knjižnica in da ima država 4 velike univerze. Tam gre vse na veliko in ker je država pred kratkim odpovedala Nemčiji trgovsko pogodbo, sedaj Nemčija joče in tarna.

Država je v velikem razmahu in Anglija, Nemčija ter Amerika se kosajo na južnoafriškem trgu. Ker se pa hoče država osamosvojiti, je vse proti Angliji in prav zato so Južnoafričani sedaj sklenili pogodbo z Japonsko, ki jo imenujejo gosposko pogodbo. Japonska je vrgla v trenutku sklepa te pogodbe ogromne množine blaga na trg po upravnih smešnih cenah. V tej deželi je že 400.000 avtomobilov, tako da ga ima že vsak četrty prebivalec. Država pa ima tudi ogromne železarne, ki preskrbujejo z že-

lezom vso centralno Afriko, silno bogate rudnike zlata, demantna polja in pa ogromno sadja, zlasti pa pomaranč za izvoz.

Kar se tiče naših parketov, so bili tamkajšnji trgovci prav zelo zadovoljni z njih kvaliteto, kakor tudi s ceno. Radi bi jih bili še dalje časa preizkušali in g. konzul jim je dal nekaj kvadratnih metrov naših parketov zastoj, s tem je pa pokvaril vse zaupanje v nje. Zastoj namreč tamkajšnji trgovec ne mara ničesar, ker darov ni vajen. Cene lesa v onih krajih je težko ugotoviti, ker imajo vso trgovino v rokah veletrgovci in prekupci. Direktno dopisovanje nima smisla, ker traja dva meseca, dokler dobimo odgovor. Pri lesu moramo razen cene in mere navajati vedno tudi težo, ker se tam prodaja les po težini. Ogromne množine lesa konzumirajo seveda rudokopi in en sam rudokop potrebuje 100.000 kub. metrov na leto.

Kar se plačil tiče, je Južna Afrika silno solidna in računa še vedno le z zlato valuto. Lepi časi so že minuli, ker v Afriki vse tekmuje, vendar je pa mogoče doseči velike uspehe, če bomo bodočim našim kupcem šli na roke. Ko je o vseh podrobnostih natanko informiran referent opisal še plačilne modalitete, posredovanje tako imenovanih šipe lev, je opisal tudi, da so že tudi zamorci razvajeni, kar se tiče dobrega blaga.

Na lesnem trgu sedaj dominira kanadski bor — pitčbajn, vendar se pa rudokopi zanimajo tudi za naš bor, smreko jelko in bukev ter hrast. Treba je poslati za vzorec po nekaj tramov. Tudi parjena bukev ter hrastova ladijska tla bi našle kupca. Veljajo le angleške mere in teže.

Ko je predavatelj navedel še druge artikule, se mu je zahvalil član ZTOI g. Lenarčič kot redki prikazni v konzularnem zboru, ki v resnici koristi domovini. Nato se je razvila interesantna diskusija.

Vložitev davčnih prijav za priredbo pridobnine in davka na poslovni promet

Davčna uprava za mesto Ljubljano poziva za vložitev davčnih prijav glede dohodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev za priredbo pridobnine in davka na poslovni promet za davno leto 1932.

Vsa podjetja, obrati (trgovinsko industrijski in obratni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostalnimi poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobiti in davku na poslovni promet, ki ga plačujejo pavšalno, morajo v času od 5. januarja 1932 do vstetega 5. februarja 1932 vložiti pri pristojni davčni upravi prijavo o dohodku in poslovnem prometu, ki so ga dosegla od teh poslov v poslovnem letu 1931.

Prijavo je posebej vložiti za vsaki objekt (obrat) kakor tudi za vsako vrsto posla n. pr., če ima trgovec centralo in filijalko, mora vložiti prijavo za centralo in posebej še za filijalko. Če trgovec z mešanim blagom toči v istem obratu tudi pijače, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešanim blagom in posebno prijavo za točenje pijač. Če se krojač n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta in posebej še za dohodek in prodajo izgotovljenih oblek.

Rudarska podjetja, ki so podvržena temu davku, morajo vložiti prijavo za vsak rudnik posebej in za vsak samostojni pomožni rovi.

Prijavo morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt, obrati težkih invalidov itd.).

Obrazec davčne prijave se dobi pri podpisani davčni upravi.

Prijavo izpolni in vloži:

1. lastnik obrata ali podjetja odnosno oseba, na kateri račun se obrat vodi,
2. v primeru zakupa — zakupnik,
3. za nedoletne — njihovi roditelji ali varuhi,
4. za mase, njihovi zastopniki.

Prijavo lahko vloži tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu,

kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdačbe enoletni čisti dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek za svojo lastno korist točno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam netočne prijaviteljstva. Enoletnim dohodkom se smatra kosmati dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove obitelji ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosmatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, odnosno račun bilance zgube in dobička, korespondence in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s katerimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovega nabavljenega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Podjetniki, ki delajo na akord, morajo tudi to navesti v prijavi.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni občini ali davčni upravi na katerem teritoriju se obrat nahaja. Kdor ne vloži prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, to je v času od 5. januarja 1932 do 5. februarja 1932, plača kot kaznen 3% od osnovnega davka in ako prijave ne vloži niti na pismen poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10% osnovnega davka.

Če se v davčni prijavi navedejo neresnične prijave z namenom, da bi se izognile davku ali če se zataji objekt ali vir dohodka, zadenejo davčnega zavezanca kazenske posledice iz člena 142 zakona o neposrednih davkih. Če davčni zavezanec ne zna pisati ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko davčno prijavo na zapisnik pri pristojni občini ali davčni upravi.

Glede davka na poslovní promet je razlikovati:

I. zavezanec, ki so podvrženi običnemu 1% davku na poslovní promet in

II. zavezanec, ki so podvrženi tarifnemu skupnemu davku na poslovní promet.

Zavezanci, ki so podvrženi običnemu davku na poslovní promet so:

1. pavšalisti, to so oni zavezanci, ki obnavljajo letni promet z blagom, ki ne podleže tarifnemu skupnemu davku na poslovní promet do 500.000 Din, Ome-

njeni zavezanci so dolžni vložiti prijavo o opravljenem prometu v pretečenem letu 1931 hkrati s prijavo za pridobitno. Vsem tem določa davčno osnovo davčni odbor.

2. zavezanci po knjigi prometa (knji-gaši), to je oni zavezanci, katerih promet — kakor pod točko 1 — preseza 500.000 dinarjev.

Omenjeni zavezanci so dolžni vložiti letno prijavo o skupnem prometu celega pretečenega leta 1931 najkasneje do konca januarja 1932. Tudi tem določa davek davčni odbor na osnovi prijave.

Zavezanci, ki so podvrženi skupnemu davku na poslovní promet so:

1. Pavšalisti, to je oni zavezanci, katerih letni promet ne presega 500.000 Din pa prodajajo blago, ki je podvrženo tarifnemu skupnemu davku na poslovní promet. Omenjeni davčni zavezanci so dolžni vložiti prijavo o opravljenem prometu v pretečenem poslovnem letu 1931 hkrati s prijavo za pridobitno.

Davčno osnovo določi oziroma ugotavlja davčni odbor. Osnova, to je promet teh davčnih zavezancev se ugotavlja za vsako blago, ki ga prevedejo posebej.

2. zavezanci po knjigi prometa, ki so:

a) vsa podjetja, ki so zavezana javno polagati račune,
b) vsa industrijska podjetja brez obzira, da-li so delniška ali ne in brez obzira na višino opravljenega prometa in
c) vsa ostala podjetja, čijih je promet v pretečenem poslovnem letu 1931 presegel 500.000 Din, če prodajajo blago, ki je podvrženo tarifnemu skupnemu davku na poslovní promet.

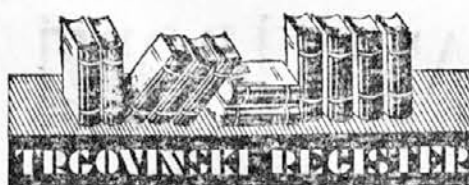
Ti davčni zavezanci so dolžni vložiti prijavo o celotnem prometu v pretečenem letu 1931 najkasneje do konca meseca januarja 1932. Tem ugotavlja davčno osnovo na podlagi prijave, pregleda knjig ali po svobodni oceni pristojna davčna uprava.

Vložitelju prijave se potrdi prejem prijave.

Končno se vse pridobitni zavezane moške osebe opozarjajo, da morajo po členu 6 zakona na neoženjene moške osebe v svoji prijavi za pridobitno navesti njihovo rojstno leto, da-li so oženi, neoženjeni, vdovci brez otrok odnosno ločeni in če vzdržujejo ženo in zakonske otroke.

Družabniki poedinah podjetij morajo izven tega v kolikor so zavezani davku na neoženjene osebe navesti s katerim deležem so udeleženi na podjetju.

Davčni zavezanci se opozarjajo, da vse rubrike na prvi strani prijave točno in natančno izpolnijo. Rubrike na ostalih straneh izpolni davčna oblast sama.

Vpisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Beltinci.

Besedilo firme: Josip Fridrich.

Obratni predmet: Trgovina z mešanim blagom na drobno in trgovina z vsemi vrstami žita na debelo.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 3. decembra 1931.

Firm. 1022/31 — Rg. A III 200/1.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Domača pletarna J. Kalisch, Maribor.

Obratni predmet: trgovina s pletilnimi stroji, pletilnimi izdelki in pletilno prejo.

Imetnik: Kalisch Josip, trgovec v Mariboru, Trubarjeva ulica št. 2.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 26. novembra 1931.

Firm. 995/31 — Rg. A III 199/1.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Minka vdova Modic, poročena Gröbming.

Obratni predmet: trgovina z glasbili, glasbenimi potrebščinami in založba muzikalij.

Imetnik: Minka Gröbming prej vdova Modic v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 4.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. decembra 1931.

(Firm. 1035/31 — Rg. A VII 81/L.)

*

Sedež: Dravljje.

Besedilo: Grudnik — mesarske potrebščine, družba z o. z.

Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja vseh mesarskih potrebščin.

Družbena pogodba z dne 10. decembra leta 1931.

Družba je sklenjena za nedoločen čas. Visokost osnovne glavnice: 10.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini Dinarjev 10.000—.

Poslovodje: Grudnik Rudolf, mehanik iz Dravljje št. 103.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. decembra 1931.

(Firm. 1037/31 — Rg. C V 32/L.)

*

Sedež: Zgornja Luša pošta Selce nad Škofjo Loko.

Besedilo: Tavčar Joško.

Obratni predmet: trgovina z lesom. Imetnik: Tavčar Joško, trgovec z lesom pri Sv. Lenartu 15, p. Selca.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. decembra 1931.

(Firm. 1036/31 — Rg. A VII 82/L.)

*

Sedež: Podkoren.

Besedilo: Ivan Gregori.

Obratni predmet: trgovina z lesom v Podkorenu 61 pri Kranjski gori.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. decembra 1931.

(Firm. 1053 — Rg. A VII 83/L.)

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Kandija.

Besedilo: Josef Windischer.

Obratni predmet: hotelir in mesar.

Izbrise se dosednji imetnik Windischer Josip star., vpiše pa, da je sedež firme odslej: Novo mesto, Zagrebška cesta št. 2, in njen imetnik Windischer Josip mlajši, posestnik, gostilničar in mesar v Novem mestu, Zagrebška c. 2.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 12. decembra 1931.

Firm. 374/31 — Pos. I 129/2.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Trboveljska premogokopna družba.

Prokura se je podelila direktorju generalnega ravnanstva dr. Vrhuncu Vinku v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. decembra 1931.

(Firm. 1032 — Rg. B II 163/27.)

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Mariborska livarna in tvornica kovin Ing. Hugo Lenhard & Co.

Izstopil je iz družbe družabnik Ing. Lenhard Hugo.

Besedilo firme odslej: Mariborska livarna in tvornica kovin Joh. Pengg.

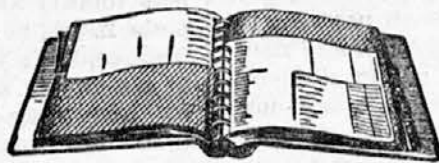
Okrožno sodišče v Mariboru, dne 10. decembra 1931.

(Firm. 1023/31 — Rg. A II 56/20.)

»AGRIPPA«

kartoteka v obliki knjige

je praktična, moderna, ker nima predalov in omar, je pa tudi poceni

Pojasnila in navodila daje »AGRIPPA«-kartoteka LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 1

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger

Telefon št. 20-60

Ljubljana

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tlom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Brzjaviti:

Krispercoloniale Ljubljana

Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:

Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Veleprazarna kave.

Mlini za dišave

LJUBLJANA DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Ceniki na razpologo

Ustanovljeno leta 1840

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z. **Ljubljana**

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČICEVA ULICA ŠT. 23

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin, vizitk, memorandov, kuvert, časopisov, knjig, tabel, cenikov itd. Telefon 25-52 Dobavlja točno!

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani